

Artykuł pochodzi z archiwalnych zasobów firmy EKO-KONSULT sp. z o.o. 80-557 Gdańsk, ul. Narwicka 6.
Wszystkie prawa zastrzeżone.
Korzystanie za zgodą firmy EKO-KONSULT biuro@ekokonsult.pl

Kwartalnik „Problemy Ocen Środowiskowych” wydawany cyklicznie w latach 1998 – 2012, przez EKO-KONSULT był jedynym wydawnictwem w Polsce, poświęconym wyłącznie ocenom środowiskowym planowanych inwestycji oraz strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko. Dla praktyków OOS, ale również dla osób początkujących może nadal stanowić wartościowe źródło wiedzy np. w zakresie prezentowanych case study i przeglądu stosowanych metodyk - w tym kontekście znaczna część artykułów zachowuje sporo aktualności.

Biegli z zakresu ochrony środowiska - uprawnienia

Wstęp

Z uwagi na fakt, że na przestrzeni ostatnich 12. lat nazwa Ministerstwa Ochrony Środowiska ulegała zmianom, w tekście posługuję się jego aktualną nazwą, tj. Minister(-stwo) Środowiska.

Trochę historii dot. uprawnień biegłych z zakresu ochrony środowiska

1. Działalność *biegłych* z listy rzeczoznawców Ministra Środowiska, począwszy **od 1988 roku**, (a więc przez okres ostatnich 12 lat), tzn. wpisanych **przed 1.01.1998 rokiem**, zgodnie z zapisem art. 4 ustawy z dnia 29.08.1997 roku o *zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz o zmianie niektórych ustaw [Dz.U. Nr 133, poz.885]* określiła zachowanie nadanych uprawnień zawodowych przez 2 lata od dnia wejścia w życie tej ustawy, tj. **do 31.12.1999r.**
2. Wprowadzana reforma ustrojowa Państwa realizowana m.in. w oparciu o zapisy ustawy z dnia 24.07.1998 roku o *zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej (...)* [Dz.U. Nr 106/98, poz.668], mówiąca o kompetencjach Ministra Środowiska, które w trakcie reformy nie zostały zmienione, zobowiązała Ministra d/s Środowiska, w myśl zapisu art.70a ust.4 ustawy o *ochronie i kształtowaniu środowiska* **do wydania w drodze rozporządzenia** zasad kwalifikacji jakim powinien odpowiadać *biegły z listy wojewody, sposobu, trybu i szczegółowych warunków nadawania uprawnień*.
3. Do końca roku 1999 *Rozporządzenie*, o którym mowa, **nie zostało** wydane.
4. Dla potrzeb unormowania sytuacji prawnej *biegłych z listy Wojewody* Minister Środowiska, zgodnie z zapisem zawartym w art.70a ust.4 ustawy o *ochronie i*

POCZTA

kształtowaniu środowiska wydał Rozporządzenie z dnia **22.02.2000 roku** w sprawie biegłych z listy wojewody [Dz.U. Nr 15, poz.199].

Rozporządzenie weszło w życie 22.03.2000 roku.

Wbrew oczekiwaniom nowe *rozporządzenie* nie zostało dosłownie przepisane i nie zostało opublikowane zgodnie z treścią obowiązującego do 21.03.2000 roku *Rozporządzenia* Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 16.09.1998 roku w sprawie biegłych z listy *Ministra OŚZNiL* [Dz.U. Nr 122/98, poz.806], lecz **wprowadziło istotną zmianę**. Rozporządzenie z dnia **22.02.2000 roku** w sprawie biegłych z listy wojewody [Dz.U. Nr 15, poz.199] w §6 ust.2 **zażądało bowiem wejścia w skład komisji kwalifikacyjnej członków** (będących specjalistami w zakresie dostosowania polskiego prawa do prawa Unii Europejskiej dot. ochrony środowiska) **wskazanych przez ministra właściwego do spraw środowiska**.

Członków tych komisji Minister Środowiska powołał w kwietniu 2000 roku.

Kto ma uprawnienia biegłych Wojewody?

Odpowiedź na to pytanie jest prosta. W świetle obowiązującego prawa, ci wszyscy *biegli*, którzy otrzymali uprawnienia zawodowe od Wojewody po pierwszym posiedzeniu komisji kwalifikacyjnej i zdaniu egzaminów, **nie wcześniej jednak niż po dniu 22.03.2000 roku**, tj. po dniu wejścia w życie *Rozporządzenia z dnia 22.02.2000 roku w sprawie biegłych z listy wojewody* [Dz.U. Nr 15, poz.199].

Przedstawiona powyżej historia działań Ministerstwa Środowiska (*o legalności wpisu na listę Ministra Środowiska tych wszystkich, którzy w grudniu 1998 roku przystąpili do egzaminów w Ministerstwie Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz je zdali, lub byli z nich zwolnieni, nie wypowiadam się*) jest bardzo istotna w świetle wydarzeń, które nastąpiły w niektórych województwach w drugiej połowie 1999 roku i na przełomie 2000 roku, **a które ważą o dzisiejszym statusie osób posługujących się uprawnieniami biegłych z listy Wojewody.**

Jest oczywiste, że działania Wojewodów zmierzające do powołania *biegłych* przed datą **22.03.2000 roku**, a więc przed datą wejścia w życie *Rozporządzenia z dnia 22.02.2000 roku w sprawie biegłych z listy wojewody* [Dz.U. Nr 15, poz.199] **były bezprawne.** Minister Środowiska - Pan Antoni Tokarczuk, w swoim piśmie z dnia 6.03.2000 roku, skierowanym do Sekretarza Zespołu d/s Odbiurokratyzowania Gospodarki przy KERM zajął w tej sprawie jednoznaczne stanowisko (kopia pisma w posiadaniu J.S.).

Podjęte **przed dniem 22.03.2000 roku** przez niektórych Wojewodów działania w zakresie poinformowania organów administracji samorządowej **o utworzeniu list biegłych Wojewody, doprowadziły do zaistnienia na rynku pewnej liczby biegłych działających poza prawem, lecz przy pozorach legalności.**

W tym miejscu rodzi się pytanie, czy osoby, które biorą udział w procesach gospodarczych, w tym także urzędnicy państwowi i samorządowi, którzy otrzymali z rąk Wojewodów przed 22.03.2000 roku uprawnienia biegłych i wykonują m.in. dokumentację *Ocen oddziaływania na środowisko* (a przecież opracowywane raporty *Ocen oddziaływania na środowisko*, to dokumentacje prawno-inżynierskie) nie mieli świadomości, że swoimi pozaprawnymi działaniami przyczyniają się do narażenia Skarbu Państwa na poważne straty finansowe, np. z tytułu wypłat odszkodowań za wydane niezgodnie z prawem *postanowienia* oraz *decyzje administracyjne*, w tym **decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu** oraz **decyzje o pozwoleniu na budowę dla lokalizacji i modernizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska lub będących szczególnie szkodliwymi dla środowiska** [Dz.U. z 1998 roku Nr 93, poz.589], które mogą być zaskarżane przez osoby, których interes został naruszony.

W świetle prawa działania takich *biegłych* stanowią ewidentne łamanie obowiązujących przepisów.

O sytuacji prawnej *biegłych z listy Wojewody* w aspekcie obowiązującej ustawy o *ochronie i kształtowaniu środowiska* mówił na początku roku np. artykuł Tomasza Nowakowskiego, zamieszczony w dzienniku *Rzeczpospolita* z dnia 25.02.2000r.

Podsumowanie

Historia z powoływaniem przez Wojewodów *biegłych d/s ochrony środowiska* ma się ku końcowi.

Minister wydał stosowne rozporządzenie. Wojewodowie mieli wystarczającą ilość czasu do powołania *komisji kwalifikacyjnych* (od 7.03.2000r. - data opublikowania w Dzienniku Ustaw; poprzez datę 22.03.2000r. - tj. datę wejścia w życie rozporządzenia, i jeszcze trochę czasu, kiedy to Minister Środowiska powołał w skład *komisji kwalifikacyjnych* członków będących specjalistami w zakresie dostosowania polskiego prawa do prawa Unii Europejskiej dot. ochrony środowiska).

Nie rozwiązany jest natomiast status tych wszystkich *biegłych*, którzy zostali powołani przez Wojewodów pomiędzy 1.01.2000 roku, a datą pierwszego posiedzenia *komisji kwalifikacyjnej* po dniu wejścia w życie, tj. **po 22.03.2000 roku Rozporządzenia z dnia 22.02.2000 roku w sprawie biegłych z listy wojewody** [Dz.U. Nr 15, poz.199].

Zamieszanie związane z **zaistnieniem w obrocie gospodarczym biegłych d/s ochrony środowiska z listy Wojewody pozbawionych umocowania prawnego** wynikało bez wątpienia z beczynności Ministra Środowiska w 1999 roku, który mimo upoważnienia ustawowego, nie wydał stosownego rozporządzenia.

Zawinienie Wojewodów polegało na powoływaniu *biegłych* bez stosownej podstawy prawnej, do której miał prawo tylko Minister Środowiska. Jak się bowiem dzisiaj okazuje *biegli* ci winni być także zweryfikowani przez **komisje kwalifikacyjne, które w swym składzie winny mieć członków wskazanych przez Ministra Środowiska.**

POCZTA

Jacek Scheibe